

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI INSTYTUTU INIB UJ, 2002

[REPORT ON THE CONFERENCE ORGANIZED BY THE INSTITUTE
ILS JU, 2002]

W dniach 3–4 czerwca 2002 r. w Krakowie odbyła się, już ósma z kolei, międzynarodowa konferencja naukowa i środowiskowa organizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W tym roku jej przedmiotem była problematyka edukacji na odległość bibliotekarzy i pracowników informacji. W dwudniowych obradach udział wzięło blisko 80 uczestników z bibliotek i ośrodków naukowych i edukacyjnych z całej Polski oraz goście z Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Węgier i Wielkiej Brytanii. Jej organizację umożliwiło wsparcie finansowe Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu.

Po powitaniu uczestników przez Dyrektora Instytutu INiB UJ i jednocześnie organizatora konferencji Marię Kocójową, oficjalnego otwarcia dokonali: prof. dr hab. Maria Nowakowska, Prorektor UJ ds. Badań i Współpracy Międzynarodowej, oraz dr Leslie C. High, Konsul ds. Prasy i Kultury z Konsulatu Generalnego USA w Krakowie.

Na sesję plenarną złożyło się pięć referatów gości zagranicznych. Jana Varlejs (Rutgers School of Communication, Information and Library Studies, New Brunswick, USA) poruszyła kwestie jakości kształcenia na odległość w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. W swoim wystąpieniu skupiła się na sposobach mierzenia jakości kursów realizowanych na odległość, przyjmując zarówno perspektywę studenta, jak i nauczyciela. Omówiła także zbiory zaleceń dotyczących jakości, funkcjonujące w środowisku amerykańskim – w tym firmowane przez instytucje zajmujące się akredytacją i stowarzyszenie zawodowe nauczycieli. Rafael Ball (Research Centre Jülich, Niemcy) podjął zagadnienie integracji bibliotek i realizowanych przez nie usług z działaniami edukacyjnymi, odwołując się do przemian społecznych i rewolucji technicznej. Aktywne włączenie się bibliotek do procesów uczenia się i nauczania na odległość uznał za niezbędne w realiach formującego się społeczeństwa informacyjnego. Przedmiotem trzeciego referatu wygłoszonego przez Herberta Achleitnera (School of Library & Information Management, Emporia State University, USA) były zależności między wyłaniającym się społeczeństwem wiedzy

a kształceniem realizowanym w oparciu o zasoby i możliwości Internetu. Prelegent podjął między innymi kwestię niezbędnych predyspozycji i umiejętności uczestników edukacji na odległość. Ian M. Johnson (School of Information and Media, The Robert Gordon University, Aberdeen, Wielka Brytania) zaprezentował doświadczenia kierowanej przez siebie szkoły przechodzącej transformację od tradycyjnej instytucji edukacyjnej do globalnego dostawcy edukacji *on-line*. Omówił przemianę samych procesów uczenia się i nauczania oraz problem dostępu studentów do zasobów edukacyjnych. Poruszył też zagadnienia zapewnienia jakości oraz kwestie rozwoju, marketingu i kosztów. Na zakończenie sesji plenarnej wystąpił Mihály Pálvölgyi (Department of Library and Information Science, Szombathely), który przedstawił historię i rezultaty wdrażania edukacji na odległość do kształcenia bibliotekarzy i pracowników informacji na Węgrzech. Poruszył między innymi problematykę potrzeb edukacyjnych środowiska, projektowania kursów *on-line* oraz nowych rozwiązań w zakresie dydaktyki i pedagogiki.

Dzięki uprzejmości i wsparciu, jakie okazał Leslie High, Konsul ds. Prasy i Kultury, oraz zaangażowaniu Janiny Galas dyrektora z American Information Resource Center, w godzinach popołudniowych na terenie Konsulatu Generalnego USA w Krakowie odbyła się videokonferencja ze specjalistami ze Stanów Zjednoczonych. Ze strony amerykańskiej udział wzięli: Ling-yuh W. Pattie, dyrektor Kentucky Virtual Library, i Myk Garn z Kentucky Virtual University. Dyskusja kierowana przez Lesliego C. Higha dotyczyła przede wszystkim funkcjonowania wirtualnych instytucji kształcących na poziomie wyższym i wspierających ich działania (w tym kursy *on-line*) wirtualnych bibliotek. Poruszono między innymi zagadnienia jakości kształcenia na odległość, weryfikacji postępów studentów, badania satysfakcji, współpracy z innymi instytucjami i kosztów funkcjonowania wirtualnych uczelni i bibliotek oraz zmiany roli samego bibliotekarza.

Pierwszy dzień konferencji zakończył wieczór towarzyski w Klubie Convivium.

Obrady w drugim dniu podzielone zostały na dwa panele tematyczne prowadzone przez Marię Kocójową (dyrektor IINiB UJ) i Wandę Pindlową (zastępca dyrektora IINiB UJ). Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z ofertą komercyjnych programów i kursów realizowanych w trybie edukacji na odległość przez niemiecką firmę Bertelsmann-Stiftung (Christian Hasiewicz) oraz zainicjowanego przez UMCS Polskiego Uniwersytetu Wirtualnego w Lublinie (Andrzej Wodecki). Na panel zatytułowany „Tworzenie programów dla edukacji na odległość” złożyły się cztery wystąpienia. Barbara Kamińska Czubała (Akademia Pedagogiczna w Krakowie) omówiła internetowe platformy edukacyjne dla kształcenia studentów niestacjonarnych. Władysław Szczęch (IINiB UJ) przedstawił wykorzystanie sieci komputerowej do nauczania na odległość w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ. W kolejnym komunikacie autorstwa Mariusza Tomaszewskiego i Małgorzaty Wagi (Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego) przedstawione zostały doświadczenia pracowników oddziału informacji naukowej związane z wykorzystywaniem źródeł elektronicznych w procesie dydaktycznym i naukowym. Wanda Pindlowa omówiła potrzeby i problemy nauczania na odległość bibliotekarzy z bibliotek publicznych i parafialnych. Drugi panel, zatytułowany „Użyt-

kownicy programów edukacji na odległość”, przyniósł wystąpienie Marka Frankowicza i Iwony Maciejowskiej (UJ) na temat wykorzystania Internetu w edukacji, badaniach naukowych i zarządzaniu informacją na polskich i zagranicznych wydziałach chemicznych. Wiesław Gliniński (IINiSB UW) przedstawił zagadnienia zdalnego kształcenia w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW, a Maria Próchnicka (IINiB UJ) poruszyła kwestie zachowań informacyjnych uczestników kształcenia na odległość. Halina Ganińska (BG Politechniki Poznańskiej) zaprezentowała program edukacji na odległość dla środowiska Politechniki Poznańskiej w zakresie umiejętności wyszukiwania informacji. Z kolei w komunikacie autorstwa Alicji Portachy, Joanny Żochowskiej i Andrzeja Kamińskiego (BG Politechniki Warszawskiej) przedstawione zostały założenia do realizacji usług bibliotecznych w nauczaniu na odległość.

Dyskusja w grupach panelowych doprowadziła do sformułowania stanowisk w kwestii potrzeb użytkowników i animatorów edukacji na odległość. Pozwoliła także na wyartykułowanie niepokojów oraz wskazanie szans i zagrożeń związanych z rozwojem tej formy kształcenia bibliotekarzy i pracowników informacji. Wypracowane wnioski poddane zostały weryfikacji w toku wideokonferencji między uczestnikami obrad a środowiskiem bibliotekarsko-edukacyjnym z Nowego Sącza. To pionierskie w polskim środowisku bibliotekarskim wydarzenie było możliwe dzięki zakupowi stosownego sprzętu i technologii przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ oraz życzliwości i współpracy ze strony Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu. Dyskusja moderowana przez Jacka Wojciechowskiego (IINiB UJ) i Marię Sidor (WSB-SLU) z Nowego Sącza oraz Wandę Pindlową (IINiB UJ) i Marię Kocójową (IINiB UJ) w Krakowie pozwoliła na wymianę poglądów między oboma ośrodkami.

Wspólne obrady nauczycieli akademickich i bibliotekarzy oraz prezentacja nowoczesnych technik realizacji edukacji na odległość z pewnością przyczyniły się do lepszego zrozumienia potrzeb i oczekiwań całego środowiska. Uczyniony został poważny krok w stronę rozwoju nowoczesnych form edukacji bibliotekarzy i pracowników informacji w Polsce.

Remigiusz Sapa, sekretarz konferencji
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Jagielloński

Informacja o konferencji też w:

Dziki, T. *Dziennik Polski* z dn. 4.06.2002 r.

Sapa, R. (2002). Edukacja na odległość dla społeczeństwa informacyjnego – oczekiwania bibliotek: teoria i praktyka [dok.elekt.] *EBIB* 8/2002 (37). <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/37/sapa.php>

–. (2002). Distance education for Information Society – library needs: theory and practice, Kraków, June 3–4, 2002, *NEWSletter JU*, Autumn 2002, s. 12–14

–. (2002). Edukacja na odległość, *Alma Mater* 44, s. 36–37

–. Konferencje organizowane przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jakość, elektroniczne publikowanie, edukacja na odległość i public relations w bibliotekach. *Prz. Bibl.* 2002, z. 3, s. 235–237.